

SEKCE PRO INSOLVENČNÍ PRÁVO

Dne 22.6.2026 zasedala Sekce pro insolvenční právo České advokátní komory (dále jen „Sekce“). Předseda Sekce JUDr. Michal Žižlavský přivítal členy Sekce a hosty z Ministerstva spravedlnosti, a to ředitelku insolvenčního odboru Mgr. Julii Černou, a Mgr. Terezu Lázňovskou.

1. OPOŽDĚNÉ INSOLVENČNÍ NÁVRHY JAKO SYSTÉMOVÝ PROBLÉM

Předseda Sekce informoval o kulatém stole, na kterém bylo toto téma diskutováno za přítomnosti představitelů trestní i insolvenční justice, finanční správy, zástupců České bankovní asociace, právní teorie, ekonomického poradenství a Ministerstva spravedlnosti. Podrobná informace včetně názorů jednotlivých hostů byla v publikována v časopise Soudce, zkrácená v Hospodářských novinách. Celý průběh kulatého stolu shrnuje [příspěvek na Advokátním deníku ze dne 15. 6. 2026 s názvem Kulatý stůl ČAK: Opožděné insolvenční návrhy poškozují ekonomiku](#). Je vhodné se s ním seznámit v rámci přípravy na příští jednání Sekce, kde bude téma projednáváno podrobně, s cílem ustavit pracovní skupinu.

2. USPOKOJENÍ VĚŘITELŮ V PŘÍPADĚ SOUBĚŽNÉHO TRESTNÍHO A INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ (uvolnění zajištění)

Předseda Sekce přiblížil problém praxe, kdy orgány činné v trestním neuvolňují majetek, zajištěný v trestním řízení, pro účely distribuce v souběžném insolvenčním řízení. Může tím fakticky docházet upřednostňování konfiskace majetku před reparací nároků poškozených věřitelů. Tento postup se opírá o názor, že výnosy z trestné činnosti netvoří majetkovou podstatu v insolvenčním řízení a že účelem insolvenčního řízení není uspokojovat poškozené z finančních prostředků, získaných páčáním trestné činnosti. Přiblížil to na konkrétním případě, vedeném pod sp.zn. MSPH 78 INS 21517/2021, ve kterém se řeší pohledávky zhruba 3 tisíc věřitelů, kteří investovali více než 4 miliardy Kč do tzv. alternativního fondu dle § 15 ZISIF. Nejde však jen o problém těchto pseudo fondů. Stručná prezentace tohoto případu tvoří přílohu a nedílnou součást tohoto zápisu.

Předseda Sekce zdůraznil, že nejde o to, řešit konkrétní prezentovaný případ, avšak tato kauza dobře ilustruje obecný problém střetu konceptu konfiskace a reparace, který se netýká jen investic do alternativních fondů. Stejně tak se týká investic do firemních dluhopisů nebo investičních fondů.

Člen Sekce Lukáš Stoček poukázal na jiný případ, kde soud prvního stupně rozhodl tak, že se majetek z trestního řízení nevydává, avšak soud druhého stupně rozhodnutí změnil, tak že se majetek vydává do insolvenčního řízení. Šlo však o malý případ s jednotkami poškozených věřitelů, jejichž okruh se překrýval v trestním a insolvenčním řízení. Stejný okruh věřitelů přihlásil pohledávky v insolvenčním řízení a stejný okruh v adhezním řízení v rámci trestního řízení. Šlo o případ podvodů se škodou velkého rozsahu.

Na to reagoval člen Sekce Roman Macháček poznámkou, že problém je právě v případech, kdy je jiný okruh osob, které uplatňují své nároky v adhezním řízení a jiný okruh věřitelů v insolvenčním řízení. Platí pro ně různá pravidla, i když se nacházejí v identické situaci a není objektivní důvod některé z nich zvýhodňovat a jiné poškozovat. Nejde přitom o něco, co mohou poškození věřitelé ovlivnit. Je to dáno jen tím, že je skutek v trestním řízení vymezen za konkrétní časové období, které se nekryje s časovým obdobím vzniku pohledávek části věřitelů. Ti, kteří se „nevejdou“ do časového období, které je relevantní pro trestní řízení, nemohou dosáhnout přiznání pohledávek v trestním řízení. Skutek přitom vymezují orgány v trestním řízení. V jedné z kauz, kterou řeší, se tento problém týká svěřenského fondu.

Člen Sekce Tomáš Brožek vnímá problém střetu insolvenčního a trestního práva jako problém hodnotový. Jednou věcí je zajištění majetku a druhou věcí je zájem na rychlé redistribuci zajištěného majetku, pro kterou je konstruováno insolvenční řízení. Zdlouhavá a nefunkční redistribuce majetku ve větších případech anebo ve více případech ohrožuje důvěru v kapitálový trh a také ochotu drobných střadatelů investovat své prostředky, po které ekonomové dlouhodobě volají. Mohla by také ohrozit schopnost bankovního sektoru půjčovat peníze. Co se týče veřejného zájmu na prevenci kriminality odstrašením, aby se zločin nevyplácel, tak je důležité, že v každém případě pachatel trestné činnosti o majetek přijde. Pro odstrašení od páčání další trestné činnosti není významné redistribuční schéma. Chápe potřebu vytvoření případných brzd v rámci redistribučního schématu insolvenčního práva, aby nedocházelo k vytváření paralelní dluhové struktury na úrovni osob blízkých pachateli, přes které by se redistribuce pokrivovala, nicméně to je otázkou legislativně technickou, kterou by zákonodárce neměl mít problém překlenout.

Člen Sekce Dušan Sedláček potvrzuje problém na úrovni rozdílného okruhu poškozených, kteří mohou uplatňovat své nároky v adhezním řízení a okruhu věřitelů, kteří mohou přihlašovat pohledávky do insolvenčního řízení. Připomíná, že tento problém se částečně řešil již legislativně v případě zajištěných věřitelů novelou, která změnila pravidlo, že propadnutím majetku v trestním řízení zaniká zajištění, a to na pravidlo, že nezaniká. Poukazuje na problém rozdílného okruhu komerčních věřitelů a investorů/poškozených v případě developerů s dluhopisovým financováním. OČTŘ přitom mohou zajistit majetek dceřiných společností jako výnos z trestné činnosti.

Po proběhlé diskuzi přijala Sekce toto

u s n e s e n í :

Pracovní skupina 3 v upraveném složení:

Martin Froněk

Jan Malý

Daniel Ševčík

Petr Veselý

Eva Bistárová

Adam Sigmund

Michal Žižlavský

přípraví podkladový materiál pro připomínky ČAK v rámci technické novely IZ a pro projekt vyvážené mediální komunikace dluhové problematiky. Shrne v něm současnou judikaturu a zaměří se především na zodpovězení otázek, zda upřednostňování konfiskace majetku před reparací nároků poškozených věřitelů neodporuje zejména (ale nejenom):

(a) Čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, který zakazuje vyvlastnění majetku bez náhrady,

(b) Čl. 8 odst. 10 “konfiskační” Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU z 3. 4. 2014, který ukládá členským státům EU, aby přijaly nezbytná opatření k zajištění toho, aby konfiskační opatření nebránila obětem v uplatňování jejich nároků na náhradu škody,

(c) zásadě ultima ratio, jak tato plyne z § 12 odst. 2 trestního zákoníku,

(d) prioritě uspokojení pohledávek poškozených věřitelů v kolektivním insolvenčním řízení za situace, kdy nelze uspokojit všechny věřitele a

(e) zda uspokojováním pohledávek v adhezním řízení nebo postupem podle zákona č. 59/2017 Sb. fakticky nedochází k poškození jedněch a zvýhodňování druhých věřitelů s typově stejnými nároky z čistě formalistických důvodů – zda to materiálně neodporuje speciální úpravě poměrného uspokojování věřitelů, když je nelze uspokojit v plném rozsahu všechny (§ 1 písm. a) insolvenčního zákona).

Členové Sekce, kteří se dnešního jednání neúčastnili a mají zájem podílet se na práci pracovní skupiny, se ještě mohou přihlásit u předsedy Sekce.

Předseda Sekce ještě shrnul argumenty, které zazněly v diskuzi se státními zástupci na Konferenci 20 let INSZ ve světě obchodních korporací, kterou uspořádala Katedra obchodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy ve spolupráci s Nejvyšším soudem dne 11.6.2026.

Tyto argumenty je vhodné v podkladovém materiálu zohlednit. Jsou to však argumenty, které byly pouze zaznamenány, nebyly zatím prověřeny, to je teprve úkolem pracovní skupiny.

1. Rychlost zajištění prostředky trestního práva

Existuje sice 5 variant zajištění. Jen jednou z nich lze ale zajistit majetek dříve, než je zahájeno trestní stíhání konkrétní osoby pro konkrétní skutek, a to pro účely konfiskace majetku. V tomto případě stačí podezření, a je možné rychlé zajištění majetku. Tento účel se pak může v průběhu řízení měnit na zajištění nároku poškozeného. Zde spatřují OČTŘ problém v tom, že pokud již probíhá insolvenční řízení, uplatňují se zákazy rozhodnutí o pohledávce věřitele, pokud není přihlášená. Za výhodu ovšem považují, že OČTŘ majetek rychle zafixují a drží. Včasné zajištění majetku před jeho únikem představuje funkční nástroj trestního práva. S tím se dá souhlasit, otázkou však je, jak dlouho má zajištění trvat. Další otázkou je, jak kvalitně je zajištěna správa zajištěného majetku, pokud trvá dlouhou dobu. V případě, kdy nedojde k odsouzení osoby, jejíž majetek byl zajištěn, vzniká také otázka adekvátní reparace s ohledem na časovou hodnotu peněz, ztrátu hodnoty zajištěného majetku v čase v případě běžícího podniku, morální opotřebení majetku a podobně.

2. Argument nálezem Ústavního soudu

Co se týče přednosti konfiskace před reparací, OČTŘ opětovně poukazuje na nález Ústavního soudu ze dne 1.10.2025 sp. zn. IV. ÚS 1850/25 – 1.

3. Přezkum pohledávek

OČTŘ reagovaly na námitku, že trestní řízení nemá specifické nástroje na přezkum velkého množství přihlášených pohledávek věřitelů tím, že tento je stejně dobře možný v trestním řízení. Státní zástupce musí pohledávku přezkoumat podobně jako insolvenční správce, protože kdyby to neudělal, nemohl by tvrdit hmotně právní skutek, se kterým podává u soudu obžalobu. Klíčová otázka ale zní, zde je trestní řízení koncipováno jako hromadné řízení. Zda má trestní právo srovnatelné nástroje jako insolvenční řízení, které je od počátku nastaveno jako hromadné řízení. Zda má skutečně funkční nástroje na formalizovaný přezkum tisíců pohledávek poškozených věřitelů. Zda má kapacity na vedení velkého množství incidenčních sporů.

4. Uspokojení poškozených/věřitelů

OČTŘ argumentovaly tím, že když propadne majetek státu, zákon č. 59/2017 Sb. umožňuje uspokojit pohledávky poškozených věřitelů ze speciálního reparačního fondu, když poškození prokáží, že jim byla způsobena škoda trestným činem. Zaznělo, že kdyby bylo poškozených trestným činem 10 a v insolvenčním řízení by byly zjištěny pohledávky 100 věřitelů, tak by se při uspokojení věřitelů v insolvenčním řízení uspokojovalo 100 věřitelů k tíži těch 10, kteří byli poškozeni trestným činem. Vzniká však otázka, zda to není právě naopak. Zda by se neuspokojilo 10 věřitelů na úkor těch 100, když je dlužník v úpadku a těch 100 by nedostalo nic. Neuplatnilo by se pravidlo pari passu. Vznikají přitom další otázky: Musí být o nároku těch 10 rozhodnuto odsuzujícím rozsudkem v adhezním řízení? Co když trestní soud odkáže poškozené na uplatnění nároků v civilním řízení? Když už běží insolvenční řízení, pohledávku nelze uplatnit žalobou. Mají skutečně vedle sebe existovat trestní majetková podstata a insolvenční majetková podstata? Má distribucí majetku řešit k tíži státu a věřitelů za dvojí peníze současně trestní a insolvenční větev justice?

3. RŮZNÉ

Člen Sekce Lukáš Stoček se dotázal přítomné zástupkyně MSp na postoj k otázce zpřístupnění záznamu z přezkumného jednání věřitelům. Zástupkyně MSp Tereza Lázňovská potvrdila, že odpověď na jeho dotaz je již zpracována a bude mu zaslána do konce týdne.

Ještě byl debatován problém s přechodem na nový systém ustanovování insolvenčních správců, z nichž řada oproti předchozímu období není po dlouhou dobu ustanovována do insolvenčních řízení. Tuto věc aktuálně řeší ředitelka insolvenčního odboru MSp a správci, kterých se to týká budou rovněž vyrozuměni.

V Praze dne 22.6.2026

Příloha:

Prezentace s názvem „Střet dvou světů – trestního a insolvenčního práva“

Ověřil a schválil:

JUDr. Michal Žižlavský, předseda Sekce pro insolvenční právo

Sepsala:

Mgr. Kamila Šrolerová, Odbor vnější a vnitřní legislativy